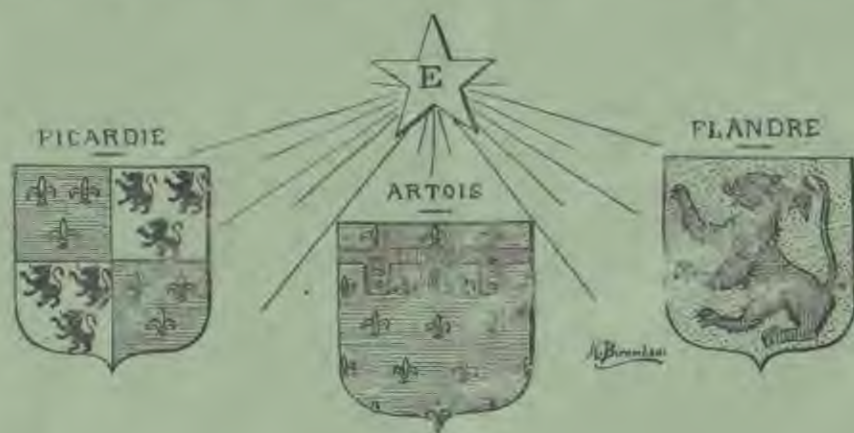

NORDFRANCA

ESPERANTISTO

(PIKARDA STELO - NORDA GAZETO - ANTAŬEN)

MONATA REVUO

de la Nordfrancaj Esperantistoj

Publikigas la sciigojn de la Norda Federacio
kaj de la Grupoj

REVUE MENSUELLE

des Espérantistes du Nord de la France

Publie les renseignements
de la Fédération du Nord et des Groupes

Redakto kaj administrejo :
18, rue Albert Ier - DUNKERQUE (Nord)
C. VERNAY, Direktoro-Prirespondanto
G. VANHOVE, Administranto

Redakta Komitato, redaktas

Jarabono : Francujo 10 frankoj
aliaj landoj : 8 respondkuponoj aŭ egalvaloro
POŬTĈEKKONTO : LILLE 403-50
C. VERNAY, DUNKERQUE

Les bonnes adresses de Dunkerque...

KODAKS
PHOTO-AMATEURS

CAYEZ

9bis, Rue Clémenceau - DUNKERQUE

Travaux - Agrandissements
* Stochs de toutes marques
Esperanto parolala

ATELIER DE RELIURE ET CARTONNAGE
(Fondé en 1860)

Louis BLOT

10, Rue Dupouy, DUNKERQUE

Reliure en tous genres
de luxe et d'amateur
Esperanto parolala

IMPRIMÉS EN TOUS GENRES - PAPETERIE
RELIURE - GRAVURE
Fournitures classiques et de bureau

Librairie du Beffroi

Albums et Timbres pour Collectionneurs
Livres - Insignes Espérantistes

MOREAU-FOURMEUX

28, Rue Clémenceau, DUNKERQUE

"Au Roi du Saucisson"

Roger BRATS

30, Rue Michelet
COUDEKERQUE-BRANCHE

Fromages, Conserves, Confitures
Vente sur tous les Marchés de la Région

Fabrique de Casquettes
BÉRETS - CHAPEAUX

EDMOND

Chapelier

38, Rue Poincaré - DUNKERQUE

"Les BLEUETS"

26, Rue Poincaré - DUNKERQUE

Blanche RAMOUT

Fleuriste

Vous y fournir, c'est affirmer votre bon goût
Choix de Plantes - Corbeilles
Gerbes et Bouquets

**Les Coopérateurs
de Flandre et d'Artois**

Toute l'Alimentation
Tous les Vins
Tous les Spiritueux

Poids exact, Juste Prix, Qualité parfaite
Nos succursales sont ravitaillées chaque jour

en Pain, Lait frais pasteurisé
Fruits, Charcuterie, Beurre

VENTE A TOUS

Avantages accordés aux sociétaires :
Ristourne au prorata des achats
(3.194.244 frs répartis pour 1935)

Secours de la Mutualité Coopérative
(naissance, maladie, décès)

Journal gratuit tous les 15 jours

Dans nos 450 magasins, vous trouverez

la qualité que vous cherchez

les prix qui vous conviennent

Tout l'HABILLEMENT

Hommes, Jeunes Gens
Enfants

AU BON VÊTEMENT

Maison O. ROZEN

17, Rue des Chaudronniers

DUNKERQUE

Esperanto parolala

FIRMO

Georges MAEGHT

Juvelisto - Artobjektoj

9, Rue Clémenceau, DUNKERQUE

Esperanto parolala

Rabato al niaj Samideanoj

NORDFRANCA ESPERANTISTO

Monata Revuo de la Nordfrancaj Esperantistoj

2^a Serio - 15^a Jaro

Noj 3-4

JANUARO-FEBRUARO 1938

NORDFRANCA ESPERANTISTO

deziras al ĉiuj legantoj sukcesan

kaj feliĉan Novjaron !

S-ro ALBÉRIC HUMEZ,

Prezidanto de la Nordfranca Esperanto Federacio
kia ricevis en decembro la ordenon de
"Kavaliro de la Honora Legio".

Ĉiuj bone konas lin. Liajn meritojn ni ne volas, ĉi tie rememorigi.
Tamen estu permesate al ni diri ke dank'al lia longa kaj senlaca agado
sur la esperantista kampo, ni ŝuldas al tiu pioniro viglan antaŭeniradon
de nia movado en la norda regiono.

Ni tutekore gratulas la novan "legianon" kaj ĝojas kun la Esperantistoj
pro la honorigo farita al ilia Prezidanto de la franca registaro.

LINGVAJ KAJ LITERATURAJ RIDATOJ EN SVISLANDO

(represo malpermesita.)

Ĉiu homo scias, ke en Svislando pluraj lingvoj estas parolataj sed pri la distribuo de tiuj lingvoj multloke regas malklareco. La ĉefa fakto estas, ke en Svislando la kvar naciaj lingvoj ne estas mikstataj, sed ke ĉiu el ili havas propran uniforman teritorion, kie ĝi regas sola. El la iom pli ol 4 milionoj da enloĝantoj preskaŭ tri milionoj parolas germane, 831.000 france, 242.000 itale kaj 41.000 romanĉe. — La lingvaĵo aktuale parolata en la tiel nomata germana parto tamen tute ne estas la regnogermana lingvo, sed la alemana dialekto, kiu malsimilas de la regnogermana lingvo ne malpli ol la nederlanda. En antaŭaj tempoj, t. e. ĝis la 17a jarcento oni skribis la alemanan lingvon kaj nur poste pli kaj pli la germana enpenetris kiel skriblingvo kaj hodiaŭ tute fortrudis la alemanan el la skribo, sed ne el la parolo. Ekzistas movado, kiu celas restarigi la alemanan kiel la oficialan skriblingvon de norda Svislando. En la velŝa parto (aŭ kiel la francvisoj mem nomas sin : la Suisse romande) la malnovaj dialektoj preskaŭ mortis kaj ĉie regas la franca lingvo en ĝia pariza formo. La itallingva parto (t. e. precipe la kantono Ticino) estas riĉa en dialektoj, sed skribas puritale. La romanĉa parto do estas kvazaŭ la sola, kiu posedas esence nacian lingvon kiu nur al Svislando apartenas, sed ĝi estas malgranda, splitiĝinta en tre malsimilaj dialektoj kaj devas batali (tamen kun sukceso) por ĝia ekzisto. Kiel lingvo la romanĉa staras laŭ sia fonologio kaj gramatiko mezvoje inter la itala kaj franca.

Konsiderante tiun variecon de lingvoj ekestas la demando, ĉu la literaturoj verkitaj en tiuj lingvoj povas havi ion komunan aŭ ĉu ili simple estas nemanstaraj partoj de la literaturoj de la samlingvaj grandaj najbaroj. La respondo estas : jes, ili havas ion komunan. La granda evento, kiu donis sian ŝtampojn al la svisa spirita evolucio estis la reformacio. Antaŭe la velŝa parto estis neproduktiva en literaturo kaj la alemana nur en kelkaj militaj kantoj el la epoko de la svisa grandpotenco manifestis propran karakteron. Antaŭe, en la epoko de la katolikaj ekleziaj teatraĵoj, antaŭe en la epoko de la trubaduroj kaj eĉ pli antaŭe en la epoko de la monakeja kulturo ĝi estis aktiva, sed ne tre tipa angulo de la germana spirita vivo. — En la reformacio la batalo inter protestantoj kaj katolikoj, kiu estis tre intensiva pro la proksima kunvivo de la du konfesioj, la protestantoj estis devigataj pravigi siajn ideojn kaj porti ilin per la skribo en ĉiujn domojn. Tiam la romanĉa literaturo originis, Biffnun tradukis la biblion en la romanĉan lingvon kaj presigis ĝin kiel unuan libron en tiu lingvo; Zwingli tradukis ĝin en la alemanan. Calvin kaj la siaj malfermis tre viglan literaturan agadon por siaj religiaj celoj. Nur Ticino restanta pure katolika kaj centra Svislando dormis. Sed Bâle, Berne, Zurich, Lausanne kaj Genève tiam fariĝis spiritaj centroj kaj profitis de tiu situacio ĝis hodiaŭ. Tamen pro la religia disputemo oni neglektis la formon de la literaturaĵoj; oni ne sukcesis krei iun daŭran verkaĵon. Sed restis el tiu tempo tendenco utiligi la literaturon kiel instruon, klerigan instrumenton; restis certa tono de predikado kaj edukado, kiu estis tipa. Dua tipa trajto estas la kunligo de literaturo kun la ŝtato, same kiel la reformistoj Calvin kaj Zwingli kunligis religion kaj politikon. Literaturistoj ofte estis ŝtatviroj samtempe, ekz. A. v. Haller, aŭ plej fama ekzemplo Gottfried Keller. Aŭ ili estas pastroj aŭ instruistoj; tio validas ankoraŭ hodiaŭ plene. Metropolaj bohemiaj ka-

fejaj verkistoj komplete mankas. Neniam la literaturo perdis tiamaniere la konektor kun la praktika vivo.

Se la edukata tendenco de la svisa literaturo originis en la reformacio ĝi estis (post la sterila 17a jarcento) renovigata de la aĝo de la racionalismo en la 18a jarcento (Pestalozzi) kaj aldoniĝis nacia tendenco. Tiam la svisoj unufoje klare konsciis pri sia propreco kaj pri la speciala karaktero de sia patrolando. Oni tial nomas tiun jarcenton la aĝo de la helvetismo. Samtempe en alemana Svislando la konekto kun la germana literaturo estis pli forta ol iam ajn. Bodmer kaj Brelinger faris Zŭrichon literatura metropolo kaj kvazaŭ fondis propran skolon opoziciante Gottsched en Leipzig. Klopstock, Wieland kaj Goethe ofte restadis en Svislando kaj Schiller prenis la temon de Wilhelm Tell por la samnoma fama dramo. Svislando donis impulson al la germana literaturo per la poemoj de Haller kaj la teorioj de Bodmer. En Zŭrich vivis Gessner, la ŝatata idiliisto, favorulo de la Ancien Régime.

La 19a jarcento alportis la rekonstruon de la svisa federacio kaj la klasikan tempon de ĝia literaturo. La tria granda tendenco de nia literaturo ekestis : la kampula, hejmeca, lokala. Ĝia unua granda realiganto estis Gotthelf, berna pastro, kiu kunligis la kampulan kun la eduka tendenco; la dua Keller, la granda humoristo kaj ekster tiu vico staras Meyer, kiu kun siaj klasikstilaj noveloj turniĝis al la renesanca Italujo. Velŝa Svislando havis sian klasikan epokon en la 18a jarcento, kiam ĝi donacis al Francujo Rousseau kaj Mme de Staël. Kvankam ambaŭ povas ŝajni kvazaŭ internaciaj verkistoj, ili malkaŝas ĉiam sian svisan devenon : Rousseau kiel filo de la malgranda libera-demokratia de Genève kaj de la majesta svisa pejzaĝo, Mme de Staël, la malamikino de Napoleono kiel tipa reprezentantino de la protestantismo, kiu protestas kontraŭ la perfortoj de Napoleono kaj tiel unua konigas al Francujo la trezorojn de la germana najbara literaturo.

La moderna tempo estas karakterizata de la hejmeca, nacia tendenco en la literaturo. La pejzaĝo, la montoj, la simplaj kampuloj eniĝas en la literaturon; oni eĉ verkas en la dialektoj. Zahn, Heer, Lienert, Federer en alemana teritorio, Ramuz en velŝa, Zoppi kaj Chiesa en itallingva, Muoth, Nay, Matthis en romanĉa reprezentas tiun branĉon.

Interesa estas la kompleta sterileco de Svislando en la epoko de la romantiko kaj ĝia malgraveco en poezio. La svisa spirito estas proza, realema kaj iomete utilema; tio ne malhelpas plej altajn artverkaĵojn en romano kaj novelo, sed fermas la regionon de la poezio.

Arthur BAUR.

NI DAURIGU !...

Kiam mi demandas miajn knabojn : « Ĉu vintro estas bela sezono ? » Preskaŭ ĉiuj, ekkrias : « Jes ! » Ili imagas la blankan neĝon : la ĝojigajn glitadojn, la longajn vesperojn ĉe la forno, la vintrajn festojn, kun la tiel dezirintaj donacoj, ludiloj, k. t. p... Ili ne vidas la malfeliĉulojn, kiuj ne posedas sufiĉe da mono kaj havas nur malvarmajn vestojn, malhejtajn loĝejojn, kaj malfortajn manĝaĵojn; aŭ la kompatindajn bestojn, kiuj multnombro mortas pro malvarmo...

Homoj ! homoj ! la rido sanigas, jes, tamen estas bone ke, de tempo al tempo, oni pripensu seriozajn temojn, oni lasu la koron moligi...

Mi petas vin, aŭskultu la rakonton de la knabineto kun la alumetoj, kiun mi tradukis el Andersen...

Kiel frostis, en tiama vintro! Neĝo faladis kaj ekvesperiĝis... Estis la lasta vespero de la jaro, la antaŭvespero de Novjaro.

En tiu malvarma nokto, mizera knabineto iris sur la strato, senĉapele kaj senŝue... En eluzita antaŭtuko, ŝi enhavis grandan kvanton da alumetoj, kaj ŝi tenis unu skatoleton en la mano. Neniam el ili ŝi vendis en la tuta tago; neniam donis al ŝi eĉ unu monereton. Ŝi malsategis, la kompatinda infano, ŝi malvarmiĝis kaj malgajege mienis. — La neĝflokaj faladis inter ŝiajn harojn, longaj kaj belaj haroj, kiuj tiel infancarme friziĝis sur la nuko, sed, certe ŝi ne pensis fieri pri ili...

Lumoj briladis ĉe ĉiuj fenestroj, kaj la strato estis plena je la bonega odoro de la anseroj rostigitaj por la vespera festeno. Estis la antaŭvespero de Novjaro: jen kion ŝi pensadis...

Ŝi rifugiĝis en iom pli ŝirmitan angulon, inter du domoj, sed tie ŝi tamen ankoraŭ frostotremis. Ŝiaj malgrandaj manoj estis rigidigitaj pro la malvarmo... Ho ve! Kiom da bono unu eta alumeto farus al ili! Ŝi eliris unu: riĉ! Kia brilanta lumo! Per la mano ŝi ŝtemkovris la flamon, kiu iĝis varma kaj bela, kia bona varmo! Ŝi imagis sin sidanta antaŭ granda forno el fando, ornamita per kupobuloj. Ho, la bela fajro, kiel ĝi bone varmiĝas!... La etulino estis etendonta siajn piedojn por varmiĝi ilin, kiam la flamo estingiĝis kaj la forno malaperis: ŝi retroviĝis sidanta en angulo, peceton de alumeto forbruliginta en la mano...

Ŝi frotis duan, kiu brulis, kiu flamis, kaj la muro, sur kiun falis la lumo, iĝis diafana kiel gazo; ŝia rigardo nun penetris en riĉan ĉambron. Sur la tablo, kovrita per bela tablotuko kaj ŝarĝita per delikataj porcelanaĵoj, fumiĝis grasa ansero rostita, farĉita per prunoj kaj pomoj; sed jen la ansero kun la tranĉilo kaj la forko ankoraŭ enigitaj en la dorso, saltis el la tablo, kaj balanc-marŝante, alvenis al la knabineto. La alumeto estingiĝis: antaŭ la infano restis nur la dika kaj malvarma muro...

Ŝi frotis trian! Tuj ŝi vidis sin sidanta sub belbrilega kristnaskarbeto. Kiel bela ĝi estas! Sur la verdaj branĉetoj, mil kandeletoj brilegas, kaj bildoj multkoloraj, kiel tiuj, kiujn oni vidas en montrofenestroj, ŝajnas kvazaŭ ili ridetis al ŝi. La etulino etendis la du manojn: la alumeto estingiĝis. Ĉiuj kandeloj iris ĉiam kaj ĉiam pli supren, kaj ŝi ekkomprenis ke ili iĝis brilantaj steloj. Unu el ili falis kaj desegnis en la ĉielo longan fajrostrekon...

Ŝi ankoraŭ frotis unu kontraŭ la muro: klarega brilo disvastiĝis kaj, en la mezo de tiu brilanta lumo, ŝi imagis ke ŝi vidas sian maljunan avinon — mortiĝantan ho ve! delonge — kun mieno tiel dolĉa, tiel radia, kaj tiel bona...

— Avinjo, ekkriis la infano, mi petas vin, konduku min kun vi: ĉar se la alumetoj forestingiĝas, mi scias ke vi malaperos sammaniere kiel la forno tiel varma, kiel la belega rostita ansero kaj la bela kristnaska arbeto! Rapide, rapide, ŝi frotis ĉiujn alumetojn, kiuj restis en la skatoleto, por reteni la avinon kiel eble plej longe. Kaj la alumetoj brilis per brilo pli vigla ol tiu de la tago. Neniam avinjo estis tiel bela!...

Sed kiam venis la malvarmega mateno, en la angulo, inter la du domoj, sidis knabineto kun vangoj iom violkoloraj kaj rideto sur la lipoj... Mortinta!... Mortinta pro malvarmo; en la lasta tago de la jaro. La unua tago de la Novjaro sin levis super la eta senviva korpo kiu tenis en la rigidigita mano la restaĵon de brulinta alumeto...

ADE.

✻ POR RIDI ✻ LOĜEJOJ

En tiu kriza epoko, certe okazis plurfoje al vi same kiel al mi, ke la ĉiutaga zorgado forokupis vin, ke maltrankvilo persekutis vin, aŭ ke ia nedifinebla melankolio obsedis vin. De tio, plej bonorde ekvilibrataj mensoj ne ĉiam kapablas rifuĝi.

Kelkaj, en tiu stato, serĉas distraĵon ĉu ĉe ludado: kosta afero, ĉu ĉe drinkado: fi naŭze! aŭ ili promenas: ho kiom monotone!

Al tia malgaja kaj danĝera spiritstato mi trovis unu drastan kuracilon, kiun senhezite mi rekomendas al ĉiuj splenuloj de l' vivo:

Vizitu la luotajn loĝejojn! Ha! kia neelĉerpebla fonto da ĝojo kaj gajo, kia distra okupo estas la vizito de vakantaj domoj.

Jen. Vi eniras subite, akompanite de la pordisto en la ĉambron de sinjoro aŭ de sinjorino pri kiu vi scias nenion. Vi provas diveni per via observema filozofa rigardo la kutimojn, maniojn, inklinojn de geedza paro antaŭe neniam vidita kaj verŝajne nerevidota; vi diskrete malfermas la murŝrankojn, kun evidenta kontento vi estigas trablavon en ĉambro zorge fermita de la mastrumantino, vi plej bagateleme atentis ĉu la kamentoj bone spiras, vi certigās ke la pordoj ne kuaras, vi larĝe malfermas la fenestrojn por ĝui la vidaĵon, funkciigas la ŝlosilojn en la seruroj, vi laŭte opinias ke la mŭrpaperoj velkiĝis, ke la plafonoj nigriĝis kaj bezonas novan ŝmiradon kaj fine, definitive, vi petas pardonon kaj foriras pro tio ke la luprezo estas tro kosta aŭ ke la etaĝo situas tro proksime al la ĉielo.

Jen distraĵo, guado, je kiu nek profunda ĉagreno, nek nigra malĝojo kapablos rezisti.

Ekzemple, sekvas tiaspeca dialogo inter pordisto kaj la vizitonto, mi, se vi volas. Estas la 11a matene, mi ceremonie, senĉapele:

— S-ro pordisto, vi havas luotan loĝejon.

Pordisto: — Jes, Sinjoro,

— El kiom da ĉambroj?

Pordisto: — Kvin, Sinjoro.

— Je kia etaĝo?

Pordisto: — Je la kvara.

— Je kioma prezo?

Pordisto: — 5.400.

— Ĉu ĝi estas videbla?

Pordisto: — Certe. Kaj li kunprenas la ŝlosilon, antaŭiras min kaj ambaŭ ni grimpas la etaĝojn; mi facile, svelte, li peze, spirege.

Je la pordo de la loĝejo, en la momento, kiam li enkondukas la ŝlosilon en la truon:

— Kiom la prezo, vi diris?

Pordisto: — 5.400.

— Ĉu tiu prezo entenas la nutraĵon?

Pordisto: — ! ? !

M. DELCOURT.

NI LA KOMENCANTOJ

Martino en la Paradizo

Martino estis bona homo, kiu ŝatis labori sed... ne tre. Li preferis (fiŝkapti) kapti fiŝojn. Ankaŭ tio estas laboro diris Martino al sia patro, kiu estis kuracisto (doktoro).

« Laboro ? », diris lia patro, « Tute ne, vi prenas la feliĉajn fiŝojn el la akvo kaj mortigas ilin ».

« Nu — diris Martino — kaj kion faras vi, kara patro ? Vi mortigas multajn homojn; ĉu tio estas pli bona ? »

Kaj Martino prenis la fiŝkaptilon (ilo por kapti fiŝojn), metis buterpanon en la poŝon, hotelon da bona vino en sakon kaj iris al lago, kiu troviĝis (sin trovis) proksime.

La vetero estis agrabla. Estis varme. Post kelka tempo Martino soifis, kaj sekve li trinkis grandan gloton da vino. Li lekis siajn lipojn kaj pensis; dolĉa, dolĉa. Preskaŭ tro. Kaj li trinkis ankoraŭ iom (malmulte). Sed lia «laboro» ! Ne, la fiŝoj ne venis. La korko de lia fiŝkaptilo tute ne moviĝis (movis sin).

Do, mi trinku ankoraŭ, diris Martino al si. Kaj baldaŭ (post mallonga tempo) la hotelo ne plu estis « hotelo da vino » sed « hotelo de vino ». Martino endormiĝis (venis en stacion de dormo). La suno keresis liajn harojn, vangojn; de temp' al tempo glitis dolĉa venteto tra branĉoj sur kiuj kantelis birdetoj. Estis paradize, (kiel en la paradizo).

Kaj aŭskultu ! Nun venas Eva. Martino bone aŭdis ŝiajn paŝojn. Trankvile li atendis. Kiel li supozis Eva iris rekte al li. Kiel bela ŝi estis. Sia vesto precipe. Tute nova folio de figarbo. Martino promeniĝis siajn okulojn sur la modela de perfekta beleco kaj...

Eva klinis sin. Martino sentis ŝian spiron kaj retenis sian spiron.

Kaj sekvis kiso. Nur kiso estis la unua. Poste mallonga paŭzo... nova kiso. Tio estis jam vera kiso. Kaj la tria estis pli ol granda kiso : kiseĝo. Martino aŭdis kiel la lango klakis en la buŝo de Eva. Estis agrable, preskaŭ tro. Sed Eva ne finis, ŝi spiris, kisetis, kisis, kiseĝis kaj lekis... ĝis kiam Martino malfermis siajn okulojn.

Dika bovino de kies buŝo pendis la salivo gapis al li. Estis paradize...

LITERATURA ANGULO

Ekzistas esperantistoj, kiuj opinias, ke nia lingvo ne sufiĉe rapide progresas. Ekzistas eĉ, kiuj foje dubas pri la fina venko.

Tamen ! Ĉu vi konas movadon, kiu mondscale venkis terenon, tiom rapide kaj certe, kiom Esperanto ?

Sukceso sekvas sukceson. Jus ni legis pri Radio Paris, kiu oficiale uzas Esperanton por la teatraj programoj.

Saĝa decido. Trans landlimoj, al malproksimaj landoj, ondas nun trezoroj de francaj verkoj. Unuafoje vibris la tipe franca sprito de Molière, en Esperanta traduko, tra la etero. Georgo Dandin, traduko de Zamenhof...

Vidu, tutmonde aŭskultis samideanoj. Parto certe konis la verketon. Aliaj ĝin tenis ĉenume dum la auskultado; sekvis laŭvorte la parolojn.

Nedube, ĉe l'fino direktis sin dankaj pensoj al la tradukinto, kiu pasigis horojn, noktojn, por plej bone redoni ĉi rimarkindan komedion de Molière. Kaj multaj certe komprenis, ke la malgranda peno sendi dankvorton al la stacio estas morala devo; plej simpla elmonro de aktiva partopreno en nia komuna laboro.

Por francoj, kiuj povas rekte kompari la tradukon kun la originalo, ĝi havas specialan valoron. Estas rimarkinde vidi, kiel Zamenhof solvis la tradukon de spritaĵoj, nuancoj delikataj kaj sukoplenaj esprimoj. Kaj povas esti, ke vi ne ĉiam konsentas kun li; emas serĉi alian solvon. Eble sukcese... eble ne. Sed certe vi konkludos, ke valoras koni, atente legi, ĉi tiun mondfaman komedion en nia Esperanto.

S.

NIAJ GRUPOJ

LENS

UNUAJ PASOJ

En la jaro 1905a, en la tuta mondo, la esperanta movado estis tro vigla : estis ja la jaro de la Unua Universala Kongreso en Boulogne-sur-Mer : pro tio, la propagando, en nia norda regiono, ricevis gravan antaŭenpuŝon.

Jam de Februaro 1905, grupo estis fondita en Arras. Post la Kongreso, ĝi efike propagandis en la regiono, kaj sukcesis interesigi kelkajn loĝantojn el Lens. En Novembro, parolado estis organizita sub la patronado de la Arras'a Grupo. S-ro Michaux, prezidanto de la Boulogne'a Grupo, bonvolis preligi : estis grava sukceso. La kunveno en la teatro de «l'Association des Anciens élèves des écoles de Lens», ĉeestis pli ol 500 personoj. S-ro Michaux entuziasmiĝis la aŭdantaron : tuj post la parolado, 140 personoj enskribiĝis por la kurso gvidota de S-ro Benoît, ano de la Arrasa Grupo, Atesto pri kapableco.

Du kunvenoj okazis ĉiu-semajne, kun fervoraj lernantoj. Je la oka leciono, pli ol 100 el ili ankoraŭ regule ĉeestis. Tiam, en la komenco de Marto 1906, okazis la teruriga katastrofo en la minejo «Courrières», kie 1100 miniistoj mortis pro eksplodo. Poste, okazis en la urbo ribeletoj kaj strikoj, la cirkulado iĝis malfacila, la kursgvidanto kaj la lernantoj ne plu povis atingi la kunvenejon. Tia situacio daŭris dum tri monatoj, la somera sezono tiam malhelpis la laboron, kaj tiu unua ekprovo ne estis sekvata de alia. Ankaŭ pro diversaj aliaj kaŭzoj, la movado en Lens ekdormis.

POST LA MILITO

Kiel oni scias, la urbo Lens estis tute ruinigita dum la milito : dum longaj jaroj, la loĝantoj devis unue pripensi la rekonstruadon kaj aliaj okupadoj estis forpuŝataj sur la duan lokon. Nur en la jaro 1933 denove temis pri Esperanto en Lens. Kunvenintaj en la kafejo de «La Mairie», deko da personoj decidis fondi grupon, kies unuaj gvidantoj estos : H. Lacrinier, M. Calvin, M. Mendlewicz, Kornberg, Kl. Vandevoorde. La nomo de la grupo estos «Groupe Espérantiste Lensois Zamenhof»; ĝi enkalkulas 35 anojn. S-ro Deligny, prezidanto de la Norda Federacio faras belan prelegon antaŭ 40 personoj; 25 el ili sekvas la kurson laŭ Cseh-metodo, gvidata de S-ro Brunet, el Arras.

En la jaro 1934a, nenia rimarkinda okazintaĵo.

Komence de 1935, pro agemo de S-roj Vandevoorde kaj Max, la grupo rapide pligrandiĝas kaj vigle laboras laŭ sia celo : propagandi kaj lernigi Esperanton. Nova komitato estas elktita : prezidanto : S-ro Vandevoorde; V.-prezidanto : S-ro Max; komitatanoj : S-ino Biro, F-ino Carpentier, S-roj Bernard, Lejeune, Yosbergue, Roussel. En januaro, en ĉambrego de la Lernejo Carnot, S-ro Sipke Stuit, nederlandano, prelegas pri Nederlando, kun kinobildoj; S-ro Brunet, el Arras, tradukas francan. 70 personoj ĉeestas.

Tuj poste, la grupo organizas du kursojn, en la sama loko. S-ro Delevenne, el Arras, S-ro Calvin, el Lens, gvidas ilin : en sia propra hejmo, S-ino Max instruas kelkajn el siaj amikoj.

La 29a de Aprilo, S-ro A. Humez, en la Urbdomo, prelegas pri "La problemo de universala lingvo, ĝia solvo per Esperanto". Urba konsilanto, S-ro Priem prezidas, 100 aŭskultantoj ĉeestas.

Dum Majo, ekkomencas du novaj kursoj, gvidantaj de F-ino Carpentier kaj S-ro Max. S-ro Centšnerver, sekretario de Federacio, prelegas esperante antaŭ 40 personoj; S-ro Humez organizas gajan vesperon, kiu kunigas 50 personojn. La 29an de Majo, intima festo por danki S-ron Delevenne : 11 el liaj lernantoj sukcesis la Ateston pri lernado.

En Oktobro, estas organizataj du novaj kursoj, gvidataj de S-roj Max kaj Vandevoorde.

La 22an de Decembro, sub prezido de S-ro Contart, Lernejestro, okazas kunveno en lernejo de Loos-en-Gohelle : 51 personoj aŭskultas S-ron Vandevoorde pri Esperanto, ili estas tre kontentigitaj kaj decidas organizi kurson, kiu okazos ĉiu-dimanĉe, sub gvidado de S-ro Vandevoorde : 20 junuloj regule ĉeestas.

Jam de l'komenco de la jaro, la Lens'a Grupo aliĝis al la Federacio de la Norda Regiono. La 7-an de Oktobro, ĝi estis lege registrata en la Sub-Prefektejo en Béthune.

Kaj jen 1936 ! Dimanĉon, 2an de Februaro, la Grupo kore kaj ĝoje akceptis la delegitojn de la Federacia Komitato, 60 el ili ĉeestas. Ili laboras sub honora prezidanteco de S-ro Deligny, kaj efektiva de S-ro Humez, helpata de S-ro Centšnerver, federacia sekretario.

La 20an de Februaro, inaŭgura kunveno por kurso laŭ Cseh-metodo. La provleciono okazas en ĉambrego de la Urbdomo, sub la prezido de S-ro Mouton, Lernejestro, riprezentanto de S-ro Locqueneux, Lerneja Inspektoro, malhelpata pro malsano. Unue, S-ro Humez klarigas la demandon pri universala helpa lingvo; F-ino M. Saxl, diplomita instruistino de Cseh-Instituto instruas la provlecionon, sekve de kiu 44 lernantoj fervore ĉeestas la kurson.

La 24an de Marto, en la Urbdomo, S-ro Julio Baghy, famekonata samideano hungara, parolas en Esperanto pri "Evoluo de la lingvoj, laŭkonformaj principoj, kiuj gvidis la kreinton de Esperanto, la nuna stato de originala literaturo en Esperanto". 60 personoj ĉeestas.

Dum Majo, okazas supera kurso laŭ metodo Cseh, gvidata de S-ro Sipke Stuit : 25 lernantoj, el kiuj multaj sukcesas la ekzamenon "Atesto pri lernado".

Notinde estas, ke ĉiuj paroladoj kaj kursoj ĉi supre raportataj, estis ĉiam publikaj kaj senpagaj. La gvidantoj de la movado en Lens, ĉiam bonvoleme laboris, ilin nura celo estis kaj estas utili al Esperanta idealo.

La grupo estis daŭre favorigata de la kuraĝigoj de oficialuloj, ĉu de Urba Konsilantaro, ĉu de S-ro Locqueneux, Inspektoro de la Unugradaj Lernejoj. Ĝi disponis senpage ĉambrojn en lernejoj kaj urbaj konstruaĵoj. La Urba Konsilantaro voĉdonis 250 fr-an monhelpon por 1936; la grava "Association des Mutilés et Anciens Combattants de Lens" donacis sumon de 100 frj. kaj petis enskribon kiel "Honora Membro" de la grupo.

Dum la jaroj 1936 kaj 1937a la esperantista vivo estis tre vigla en Lens. Dank' al aro da sindonemaj samideanoj, nia movado progresis kontentige. Kaj de nun niaj Lens'aj geamikoj zorge preparas kaj organizas la grandan manifestacion kiu okazos en Lens la 22an de Majo 1938; la 19an Esperanto kongreso de Nordfranca Federacio. Pli ol 80 gesamideanoj jam aliĝis kaj ni antaŭvidas gravan sukceson por nia afero.

Ni petas ĉiujn Esperantistojn kiuj ankoraŭ ne aliĝis tuj fari. Por la fruaj aliĝantoj la kotizo estos nur 5 F. F. Poste ĝi estos duobligita. (Sin turni al S-ro Max Mendlewicz, 16, rue Gambetta en Lens).

Detalajn sciigojn pri la kongreso mem kaj liston de aliĝantoj ni publikigos en la proksimaj numeroj de NjE.

POEZIO

SPLENO

Spleno ? Diru do kio ĝi estas, al mi !
— Kortuŝa memorajo kaj dolĉa kares'.
Kiujn oni konfirmus per timema konfes'.
— La estonta tempo de l'bela verb' ami !
— Lipa floro kies oni estus abel ;
— Bruo de kisoj zumanta en la orel ;
— Koro ŝajnante morta, sopirant' treme,
Kaj por fratin' animo batant' ameme.
— La bedaŭro "vidi" sian fuŝan vivon
Kaj ne kompreni la tutan poezion
De feliĉo simpla, en bela lando via,
Apud ĉarma virin' kun la nomo Lya.
— Ni ĝuis vesperon, senparoluj, timaj...
Sed oni pli amas, estante malproksimaj.
Ni soifas senfinaĵon; kaj sopir'
De nia koro fariĝas arda dezir'.
Ambaŭ forĵeti splenon, kisi... antremi...
Kaj kanti amon en eterna kanzono.
— En dia moment' senti tiun bezonon,
Karulin', splen' estas nur la dezir' ami !

C. VERNAY.

Konstanta subteno

Unua listo.

Bonvolis malavare helpi "NjE" la ĉi subaj samideanoj kiujn ni tutkore dankas :

S-ro D. à D.	1.00
Entute	37.00

Les Grands Magasins de "L'Impeccable" à Dunkerque ont bien voulu nous aider également en nous remettant de très belles primes. Nous les attribueront à ceux de nos lecteurs qui nous auront transmis le plus grand nombre d'abonnés au 28 février.

Nous remercions tout spécialement M. Goujon, l'actif et aimable directeur-propriétaire de "L'Impeccable" pour son geste généreux en faveur de notre revue.

NIA INSIGNO

La admonon de Samideano S. al la porto de nia insigno mi tute aprobas. Estas evidenta, ke nia insigno havas tute alian signifon ol tiu de politika aŭ sporta insigno, kaj mi opinias, ke ĉiu vera Esperantisto devas ĝin porti. Tamen estas ankaŭ evidente, ke ĝi tro similas al politika aŭ alia insigno kaj homoj, kiuj ne konas Esperanton povas maldistingi ĝin... En tiuj faktoj estas la kaŭzo pro kiu multaj ne portis la verdan stelon. Tion mi jam multe pripensis kaj serĉis rimedon plibonigi la aferon, sed ĝis nun mi ne trovis. Eble estus bone porti la problemon antaŭ la publiko kaj malfermi konkurson aŭ demandi la legantojn pri la plej bona maniero porti insignon. Mi opinias, ke oni povas tiel formuli la problemon :

« Insigno diskreta, ne similante politikan aŭ sportan insignon, kaj tamen bone videbla. »

La plej bona maniero vidita de mi ĝis nun estas tiu de S-ro Humez : malgranda stelo sur pinglo, kiun oni pikas en la refaldo de jaketo, ne en la butonruo, sed pli malsupre.

La problemo ŝajnas iom infaninda tamen mi opinias ke ĝi estas sufiĉe grava por nia movado, ĉar tre malmultaj homoj portas la stelon.

A. D.

TRA LA GRUPOJ

AMIENS.

Le 23 décembre, à l'Hôtel de Ville, à l'occasion du cinquantenaire de l'Espéranto, causeries et lectures par M. Moitié et Mme Colléatte : Zamenhof, sa vie et son œuvre. — Nécessité de l'Espéranto. — Les Espérantistes font-ils œuvre anti-française ?

Le 15 janvier, soirée de propagande : L'Espéranto couvre le monde, par M. Guillaume; l'Enseignement officiel de l'Espéranto dans les écoles, par Mme Faucher; par l'Espéranto à travers l'Europe tourmentée, par M. Petit; Chants en Espéranto, par Mme Kalnine; "Antaŭen !", film présenté par son auteur, M. Mahé.

BONNE NOUVELLE POUR LA SOMME. — Sur leur demande, des autorisations seront accordées par M. l'Inspecteur d'Académie aux instituteurs et institutrices qui voudront enseigner l'Espéranto pendant les loisirs dirigés.

AVIS. — Le groupe d'Amiens possède deux grands portraits du Docteur Zamenhof. Il en céderait un volontiers au groupe qui voudrait mettre à l'honneur l'image du Maître à l'occasion de fêtes. S'adresser à Mme Colléatte, 17, rue Le Mongnier à Amiens.

BÉTHUNE.

Nia elementa kurso, gvidita de S-ro Stuit finiĝis. Ne granda, sed vere interesata rondo, sekvis tiun kurson. En la lasta kunveno ni decidis daŭrigi la studadon kaj regule kunveni. S-ino Neuville Fortis gvidas la novan kurson, kiu estas vizitata de la malnovaj kaj ankaŭ novaj adeptoj de nia lingvo.

BOULOGNE-SUR-MER.

En la dua parto de julio okazos grava katolika kongreso nomita "Congrès Marial". Jam kelkaj samideanoj antaŭvidas la eblecon kunigi pri tia okazo la katolikojn fremdajn kiuj venos multnombre en nian urbon. Tiuj lastaj estos sendube feliĉaj, ne konante sufiĉe la francau lingvon paroli la zamenhofan.

Ĉiuj la kursoj daŭrigas bone kaj kunigas multajn gelernantojn.

La 12an de decembro okazis kiel kutime tre agrabla festeto sub la konduko de F-ino Pannevin, honora prezidantino de la Grupo.

S-ro Duchochois kiel ĉiam tre agema klopodas starigi grupon en Gamaches (Somme).

BOURBOURG.

Grupo estos baldaŭ starigata en tiu ĉi loko dank'al agemeco kaj sindonemo de F-ino Dumez, lernejdirektorino, kiu gvidas kurson.

La 19an de januaro, okazis en la Urbdomo, sub prezido de la Urbestro, bela parolado de S-ro Degand, advokato kaj prezidanto de la Dunkerque-a Grupo. S-ro Stuit, la simpatia Ce-profesoro faris la provlecionon antaŭ ĉ. 120 personoj, inter ili multaj geinstruistoj. Kelkaj Dunkerqueanoj, dezirante pruvi sian simpatian al F-ino Dumez kaj kuraĝigi la gvidantojn de nia movado en tiu urbo, vojaĝis tutspeciale al Bourbourg. Entute bonega sukceso.

DESVRES.

La 18an de novembro, sukcesa prelego de S-ro Dumarquez, en la Urbdomo, pri "Mondlingvoj kaj Esperanto".

En la kurso por plenkreskuloj, gvidata de S-ro Dumarquez laŭ Cselmetodo ĉeestas 14 lernantoj, el kiuj 5 estas instruistoj.

Espéranto en la lernejoj.

En la ĉirkaŭaĵoj de Desvres, kelkaj geinstruistoj instruas Esperanton en la normalaj studhoroj laŭ la permeso de la Inspektoro :

en Wirwignes : S-ro Bouvis,

en Saint-Martin Boulogne : S-ino Baheux.

DUNKERQUE.

En restoracio Trassaert, okazis la 17an de decembro, gaja vespero. F-ino Kalnine, ĉarma estonino, aŭdigis kelkajn modernajn kantojn, tradukitajn esperanten.

La 19an, en la Urbdomo, 50 gesamideanoj atente aŭskultis interesplenan prelegon faritan de F-ino Kalnine, pri Estonujo. Petata de kantŝatantoj, ŝi denove kantis kaj pasigis al ni, vere agrablajn momentojn, bedaŭrinde tro mallongajn. Post tiu kunveno, antaŭ la pordego de la Urbodomo, okazis la ĝenerala fotografado de la Grupo.

La 17an de januaro, samideano Stuit, el Nederlando, paroladis antaŭ 50 samideanoj. La temo de lia parolado estis "Vojaĝimpresoj de Norda Skandinavio al suna Afriko". S-ro Stuit vojaĝigis nin per belaj lumbildoj. Ĉar la preleginto gvidos kursojn en la najbara regiono, ni esperas baldaŭ lin revidi inter ni.

Unu el niaj agemaj grupanoj, F-ino Dumez, kiu lastatempe translokiĝis al Bourbourg, intencas starigi esperantistan Grupon en tiu urbo. Provlaciono okazos en la tiea Urbodomo, merkredon la 19an de januaro. Kurso komencos poste.

MALSANO. — Grava malsano trafis nian Vicprezidanton, F-ino Spyns. Tamen de kelkaj tagoj ŝia stato pliboniĝis kaj ni esperas ŝian baldaŭan resaniĝon.

Nia amiko Birembaux, el Saint-Pol-sur-Mer, estis trafita de malsano. Ni tulkore deziras al tiu fervora samideano plenan kaj rapidan resaniĝon.

NASKIGO. — Ges-roj Caubel, el Malo, sciigis nin pri la naskiĝo de ilia knabineto Renée. Ni estas feliĉaj gratuli tulkore niajn sindonemajn amikojn. Jen maniero plivastigi nian esperanton familion.

ECQUEDECQUES.

Gesinjoroj Ansart, geinstruistoj en Ecquedecques, kiuj vizitis la kurson de S-ro Stuit en Lillers, komencis de kelkaj monatoj instrui en sia vilaĝeto. Entute 15 novaj amikoj de Esperanto partoprenas. Imitinda ekzemplo!

FRESNES-SUR-ESCAUT.

La 12an de decembro okazis tre bela sukcesplena propaganda festo. La programo de la festo estis tre alloga, tre varia kaj interesplena. En grandega teatro plenplena amasiĝis ĉirkaŭ 700 personoj. La Respublika Trumpetistaro de Fresnes partoprenis en la programo. Tre aplaudataj estis S-roj Masselier, Piette, Dufresnoy, Monnart kaj F-inoj Michel Basquin, Hermant, Gonthier kaj la plejuna pianistino en la tuta mondo trijaraga Rolande Dufresnois. Oni finis tiun neforgeseblan feston dancante ĝis noktomezo.

Okaze de la datreveno de la naskiĝo de D-ro Zamenhof, S-ro Centnerŝver dum sia leciono la 15an de decembro prelegis pri la vivo kaj verko de nia Majstro.

LENS.

Jen la nova Komitato elektita de la Generala Kunveno kiu okazis la 24an de novembro: prezidanto, S-ro Max Mendlewicz; vicprezidantoj: S-ino Putallaz kaj S-ro A. Joye; kasistoj: S-roj C. Vala kaj M. Carlier; sekretario: S-ro Joye, (88, place du Cantin); helpsekr.: F-ino L. Schleider; delegito por la Gazetaro: S-ro Eug. Dubois; delegito por la Radio: S-ro R. Erjavec; komitatanoj: S-roj Korinberg, Letaillier kaj Frydman; por la gajaj vesperoj: F-ino Mauricette Carpentier.

Malfermo de nova kurso, gvidata de S-ro E. Dubois, instruisto, (40 lernantoj).

La Grupo organizis grandan feston kaj balon la 15an de januaro pri kiu ni raportos poste.

LILLERS.

Post sukcesa kurso gvidita de nia amiko Stuit fondiĝis nova grupo en Lillers. Oni elektis jenan komitaton. Prezidanto: sinjoro Ansart; vicprezidanto: S-ro Devis; dua vicprezidanto: F-ino Blaise; sekretario: F-ino Potvin kaj kastistino F-ino Mathyssens. La nomo de la nova grupo, kiu promesas iĝi vigla, estas "La Juna Stelo". Ni estas feliĉaj partopreni en la disvastigo de la bela kaj granda idealo, kiu estas la mondlingvo Esperanto. Finfesto aranĝita por la gelernantoj okazos sabate la 22an de januaro.

SAINT-OMER.

En la Liceo, du kursoj okazas ĉiurmerkrede, ambaŭ laŭ rekta metodo: Elementa kurso, gvidata de S-ro Delcourt; perfektiga kurso, gvidata de S-ro Deligny.

La 15an de decembro okazis speciala kuniĝo por festi la datrevenon de la naskiĝo de Zamenhof: paroladeto, himno Espero, disdono de bombonoj, k. t. p.

Komence de januaro okazos la ĝenerala kuniĝo de la urba grupo. Okaze de la Ora Jubileo de Esperanto, diplomoj kaj Oraj insignoj estis aljuĝitaj al:

Urba grupo de Saint-Omer, fondita en 1902;

Liceo Grupo de Saint-Omer, fondita en 1904;

S-ro Deligny, esperantisto jam de 1900.

SAINT-VENANT.

Dank' al kunlaboro de nia samideano S-ro Becart, ni povis starigi kurson ankaŭ en Saint-Venant. Post la kurso ni daŭrigos la studadon. La grupo decidis aliĝi al la Federacio. La komitato de la nova grupo: prezidanto: S-ro Hennuyer; vicprezidanto: S-ro Becart; sekretario: F-ino Durlent; bibliotekistino: F-ino A. Dillies. La Grupo nomiĝas "Verda Steleto".

Dernière Heure

FRESNES-SUR-ESCAUT.

La ĝenerala kunveno de la grupo okazis la 27-XII-37, en la Urbo-domo, sub la prezido de S-ro Delhaye kiu legis la rezignan leteron de S-ro Aldebert, prezidanto. Oni elektis novan estraron: prezidanto: S-ro E. Ninauve; vicprezidantino: F-ino Emilia Mention; vicprez.: S-ro A. Léchelle; ĝenerala sekretario: S-ro Louis Popiol; helpsekretarioj: F-ino Basquin, S-ro Léon Fenzy; kasisto: S-ro de Graveleyn; helpkasisto: S-ro Jean Debock; komitatanoj: F-inoj Ninauve, Michel Courquin, Delbecq, Leboucher, S-roj Limauges, Copin, Popiol, Gautier, Bary. La unua kunveno de la komitato okazis la 30-XII. Oni elektis la jenan honoran komitaton:

Honoraj prezidantoj: S-roj P. Delcourt kaj Jules Aldebert; honoraj gevicprezidantoj: S-ino Mannevy kaj S-ro Delaye; honora kasisto: S-ro Michel.

Gazetdelegito: S-ro Copin; radiodelegito: S-ro Michel; bibliotekistino: F-ino Delbecq.

ANZIN.

Avec grande peine nous avons pris connaissance dans la presse régionale du 17 janvier du terrible accident survenu à notre ami Gaston Lenglé, président du groupe espérantiste d'Anzin. Occupé comme modéleur aux Forges de Denain, M. Lenglé travaillait une pièce sur un tour lorsque celle-ci éclata; atteint au front par un gros éclat, il s'affaissa, la figure en sang. Transporté à la clinique il fut trépané et on lui enleva l'œil droit. Malgré tous les soins dont on l'entoure et la surveillance de nos amis espérantistes d'Anzin et particulièrement de M. Doye, l'état de santé de M. Lenglé ne s'est pas amélioré.

VALENCIENNES.

La réunion générale du groupe a eu lieu vendredi le 21 janvier au Foyer, place d'Armes.

Le groupe espérantiste de Bruay-Thiers a tenu sa réunion le 13 janvier. Après l'élection du nouveau comité on a voté l'ordre du jour demandant aux municipalités de soutenir le mouvement espérantiste.

ARTEZA DISTRIKTO.

Kunveno de ĉiuj grupoj de Arteza distrikto okazos la 30-an de januaro en Lens je la 10-a en Ecole Carnot. S-ro Jak. Cent. partoprenis ĝin por kontaktigi kun nove-starigitaj grupoj aliĝontaj al Nfr. Esp. Federacio.

LENS. — Sabaton la 15-1 vespere okazis balo en ĉambrego Albambra. Grandega sukceso.

Dimanĉon la 16-1 je la 14 h. 30 propaganda festo en Ecole Campan. Parolado de S-ro Guillaume pri I.E.L. de F-ino Faucher : pri Esperanto kaj instruado kaj de S-ro Petit pri Esperanto tra maltrankvila Eŭropo. Kantoj de F-ino Kalmine, estonino laŭ arango de Schwartz, prezentado de la filmo "Antaŭen". Ceestis ĉ. 200 personoj.

BETHUNE, LILLERS, St-VENANT kaj ISBERGUES. — Cseh-kursoj gviditaj de S-ro Stuit ĵus finiĝis. Sabaton la 22-an en Lillers fina festo kun kantoj muzikaĵoj en Urba Teatro.

Du novaj federaciaj grupoj estas starigitaj : St-Venant kaj Lillers-Ecquedecques.

AIRE-SUR-LA-LYS kaj HAZEBROUCK. — Nova kurso komenciĝis la 25-1 verŝajne ankaŭ en Bailleul.

BRUAY. — S-ro Flaczynski gvidos novan kurson por komencantoj.

ARRAS. — La kursoj por komencantoj, la daŭriga kurso kaj la grupkunveno ĉiusemajne regulé okazas.

Henri Gaston Lenglé prezidanto de Anzina Esp. grupo mortis sekve de la terura laborakcidento vendredon la 21-an de januaro. Lia enterigo okazis en Anzin lunde la 24-an. Ceestis preskaŭ ĉiuj esperantistoj de Valenciennes-a regiono kun siaj verdaj standardoj. S-ro Victor Doye adiaŭis nian mortintan amikon en la nomo de Anzina grupo, de Nordfranca Federacio kaj de la SFPE, kies Lenglé estis membro.

Ni esprimas ĉi-tie niajn plej sincerajn kondolencojn al la malfeliĉaj gepatroj, kiuj perdis sian solan filon.

EL RECENZOJ PRI**"Aperçu sur l'évolution du problème de la langue auxiliaire"**

(Nous rappelons que l'ouvrage est vendu 10 fr. franco au profit de la revue Nordfranca Esperantisto, Commandés et mandats à notre Directeur, M. Vernay, 18, rue Albert Ier, Dunkerque. Compte chèque postal Lille 403.50.)

El "Fluganta Skribilo".

« La verko kiun publikigas S-ro Vernay, en franca lingvo, estas plej utila por ĉiuj, kiuj scipovas tiun lingvon.

« En la unua parto la aŭtoro donas plejn interesajn klarigojn pri la diversaj lingvoj parolataj en la mondo; pri la origino de la ideo de lingvo internacia; pri la diversaj sistemoj proponitaj; pri Zamenhof kaj la kvalito de Esperanto konsiderata laŭ ĝia vortaro, ĝia gramatiko, ĝia strukturo; li montras kial tiu genia eltrovo estas facile lernebla de la Eŭropanoj, kaj kial ĝi multe plaĉas al la Azianoj.

« En la sekvo de sia verko, Sinjoro Vernay honoras la memoron de ĉiuj sindonemaj pioniroj dank'al kiuj Esperanto enpenetris en la nordon de Francujo kaj li mencias la meritojn de ĉiuj, kiuj tie zorgas la aferon.

« Tiu historia parto estas dividita en tri periodoj : la antaŭmilita, la postmilita kaj la reviviĝo de la esperanta movado, kaj la nuna periodo kiu rilatas la 5 lastajn jarojn. Multaj portretoj prezentas al ni kelkajn el la ĉefaj aktoroj de tiu verko. La diversaj ĉapitroj enhavas sciigojn ne tre konataj pri nia lingvo kaj ĝenerale ne preparolataj en la esperanto-kursoj. Pro tio la legado de tiu ĉi libro estas multvalora por ĉiuj esperantistoj.

« Oni povas diri, kiel S-ro Degand, kiu skribis antaŭparolon por tiu volumo, ke "la tuto estas vere interesega. Ĉiuj esperantistoj plezure kaj profite legos tiun konsciencan libron kiu honorigas sian aŭtoron". »

Du "Nord Maritime".

« Sous le titre "Aperçu sur l'Evolution du problème de la langue auxiliaire" par Claude Vernay, vient de paraître un ouvrage très bien présenté qui ne peut manquer d'intéresser les nombreux sympathisants que compte la langue auxiliaire. Cet ouvrage, d'une lecture toujours fort attachante est précédé d'une préface de Me Degand, avocat du Barreau de Dunkerque, président du Groupe Espérantiste... »

Du "Bonhomme du Nord et du Pas-de-Calais".

Notre ami Claude Vernay, de Dunkerque, ancien élève de l'Ecole Le-manica de Lausanne, professeur diplômé d'Espéranto et directeur du Bulletin de la Fédération du Nord, vient de faire paraître un ouvrage d'un puissant intérêt contenant avec l'Historique du mouvement espérantiste à Dunkerque un "Aperçu sur l'évolution du problème de la langue auxiliaire".

« Tous les espérantistes, ainsi que tous ceux qui s'intéressent au problème d'une langue commune à tous, se doivent d'acheter cet ouvrage dont nous ne saurions dire trop de bien. Ils ne sauraient faire, comme livre d'étranges — que ce soit pour offrir ou pour leur propre édification — un choix plus judicieux. »

De "L'Eclaireur de Nice et du Sud-Est".

« Signalons un intéressant ouvrage : "Historique du mouvement espérantiste à Dunkerque", par notre ami Claude Vernay. Cette imposante brochure qui contient en guise d'introduction, un aperçu sur l'évolution du problème de la langue auxiliaire, représente un ouvrage des plus utiles pour la propagande et nous n'hésitons pas à le recommander à tous les groupes... »

De M. P. Benoit (Belgujo).

« Kun granda plezuro, mi ricevis vian valoran verkon : mi ne volas pli longatempu malfruigi mian dankon, kaj diri al vi, kiom altgrade mi ŝatis vian laboron. Ne nur por la historio de la loka movado povas esti utila via libron, sed ankaŭ por la ĝenerala demando pri helpa, artefarita lingvo. Legante ĝin jam de l' komenco ĝis la fino, mi konkludis ke, ankaŭ sur "Espéranto-kampo" Dunkerque estas heroo urbo, ekzemplo por la tuta nacilando ! »

De M. Archdeacon, Président de la S.F.P.E.

« J'ai bien reçu votre belle brochure de propagande. Si tous les Groupes ou même les Fédérations de France faisaient un effort analogue au vôtre, cela devrait, semble-t-il, amener quelques résultats. Je vous envoie, en tous cas, avec mes compliments l'assurance de mes sentiments les plus cordialement sympathiques. »

La solution du problème : l'Esperanto

(suite)

VII. — DE MAUPERTUIS A ZAMENHOF

Ce n'est qu'après plusieurs siècles de tâtonnements et d'expériences que la science linguistique a réussi à découvrir les principes généraux sur lesquels devait être basée la construction d'une langue internationale.

Comme toutes les inventions humaines, la création de cette langue a été une réalisation lente et progressive due aux efforts persévérants des précurseurs et des initiateurs. Tous les moyens possibles de résoudre le problème avaient été envisagés et éprouvés par des penseurs éminents. L'examen attentif de leurs travaux prouve que dès le XVIIIme siècle on était en mesure de dégager les lois linguistiques dont devaient découler tout naturellement les principes essentiels de la langue internationale.

Mais le manque de diffusion des travaux des savants qui s'occupaient de la question, jointe aux difficultés inhérentes à la science linguistique alors encore en enfance et moins avancée que d'autres, empêchèrent longtemps les chercheurs de créer, bien avant Zamenhof, le langage auxiliaire que le génie de celui-ci devait donner aux hommes.

Maupertuis, (et la chose mériterait d'être mieux connue, surtout des Espérantistes) avait exposé d'une façon magistrale les données du problème de la langue auxiliaire. Dès 1756 il en avait indiqué la seule solution possible : celle que Zamenhof devait réaliser d'une façon concrète en 1887, c'est-à-dire 131 ans plus tard. En effet voici comment s'exprime Maupertuis dans son livre "Dissertation sur les divers moyens dont les hommes se sont servis pour exprimer leurs idées" (1) :

« Si tous les noms substantifs avaient une même terminaison qui fût invariable ; que le nombre et le cas seulement (car le genre est bien inutile) fussent désignés par quelques articles toujours les mêmes, qui suppléassent aux déclinaisons ; qu'on donnât une autre terminaison invariable à tous les adjectifs, une autre aux adverbes ; que tous les verbes terminés de la même manière n'eussent qu'un infinitif, modifié par des adverbes qui en marquassent les modes et les temps d'une manière uniforme et universelle ; si, dis-je, il se trouvait une telle langue, toutes les règles de la grammaire, si nombreuses et si embarrassantes se réduiraient presque à rien ; tous les mots, dont l'espèce se connaîtrait d'abord par la terminaison, s'apprendraient facilement ; ou trouvés dans le dictionnaire, s'emploieraient toujours sans la moindre difficulté, soit pour expliquer, soit pour entendre. Il n'est pas douteux qu'une telle langue ne fût incomparablement plus facile que toutes les nôtres. Avec le peu de règles que l'on apprendrait dans une heure, et un bon dictionnaire, on serait en état d'entendre parfaitement tout ce qui serait écrit dans cette langue, et d'y écrire tout ce qu'on voudrait faire entendre aux autres. »

Avec le Volapük, l'abbé Schleyer avait réussi à formuler une grammaire qui apparaissait admirable en comparaison des grammaires des

langues nationales. Mais l'erreur fondamentale du Volapük résidait dans son vocabulaire trop artificiel. Les mots et les racines étaient généralement forgés de toutes pièces par Schleyer. Les cerveaux y étaient réfractaires.

Le génie de Zamenhof sut d'abord créer la base solide, rationnelle et indispensable de la langue auxiliaire. Pour être accessible à toutes les intelligences et être pratiquée par tous les hommes, cette langue devait être simple, facile et ne pas heurter leurs habitudes et leurs traditions linguistiques inconscientes. Elle devait donc être basée sur la pratique séculaire des langues vivantes. Elle devait leur ressembler le plus possible en visant à leur simplification.

Zamenhof présenta au monde une grammaire réduite, d'une remarquable simplicité, et un vocabulaire essentiellement tiré des langues vivantes et formé, en principe, de mots internationaux. La langue auxiliaire était enfin trouvée. Elle sortait du domaine de la théorie pour entrer dans celui de la pratique. Ce n'était pas une langue ajoutée à la masse des idiomes parlés dans le monde : c'était une synthèse intelligente de toutes les langues vivantes.

Le programme de la langue auxiliaire internationale tracé en 1756 par Maupertuis avec tant de lucidité a été réalisé point par point, en 1887, par le Docteur Zamenhof. Voici, d'une façon résumée le schéma merveilleusement simple et génial de l'Esperanto :

(Voir schéma page suivante)

(1) Œuvres de Maupertuis, Lyon 1756, tome III, pages 467 et 468.

L'Espéranto en un coup d'œil !

L'ESPERANTO est PHONÉTIQUE.

On prononce toutes les lettres :

Une lettre, un son.

L'ACCENT TONIQUE tombe toujours sur l'avant-dernière syllabe.

Pas d'irrégularités. Pas d'exceptions.

L'ALPHABET DE L'ESPERANTO																
A a	B b	C c	Ĉ ĉ	Ď ě	E e	F f	G g									
a	b	ts	ĉh	d	e	f	g									
G ĝ	H h	Ĥ ĥ	I i	J j	J ĵ											
g	ĥ	ĥ aspiré	h	très aspiré	i	y	j									
K k	L l	M m	N n	O o	P p	R r	S s									
k	l	m	n	o	p	r	s									
S ŝ	T t	U u	Ŭ ŭ	V v	Z z											
ch	t	ou	ou bref	v	z											
Q, W, X et Y n'existent pas.																

A, E, I, O, U se prononcent comme dans *la, ré, mi, do, mûte*.
C ne sonne pas comme S, ou comme K, mais comme *s* de *tor*. J = y dans *jeux*.
Les sons ĉ, ĝ, ĥ, ĵ, ŝ, et ŭ se retrouvent dans *tchèque, adjudant, Aschen, jardin, chemin et Raoul*.

La GRAMMAIRE se compose de SEIZE REGLES FONDAMENTALES.

Les MOTS se forment au moyen de radicaux auxquels s'ajoutent des lettres appropriées.

O est la terminaison du SUBSTANTIF :	fakto	libro	evidenta	bela	A
	telefono	fajro	longa	furioza	
	piano	tasko	granda	simplo	

Les SUBSTANTIFS et les ADJECTIFS forment leur PLURIEL par l'adjonction de **J** (*aj, oj* se prononcent comme dans *ail et Boëeldieu*).

SIX TERMINAISONS SUFFISENT POUR FORMER TOUS LES TEMPS SIMPLES DU VERBE

Infinitif	Présent	Passé	Futur	Conditionnel	Impératif
I	AS	IS	OS	US	U
ESTI	estas	estis	estos	estus	esta
LERNI	lernas	lernis	lernos	lernus	lerna
INSTRUI	instruas	instruis	instruos	instruus	instruu

N forme l'ACCUSATIF (complément direct) : Mi (je) instruas lin (lui) / Li (il) instruas mia (mes) / Vi lernas Esperanton

Les ADVERBES se terminent en **E** : rapide, entuziasme, diligente

ESTU PRETA : LERNU ESPERANTON

Les PARTICIPES s'emploient comme adjectifs, substantifs et adverbs.

Actif : Présent : -ANT	Passé : -INT	Futur : -ONT
Passif : présent : -AT	Passé : -IT	Futur : -OT
Mi estas instruanta.	Mi estas la instruanto.	Instruante, mi lernas.
Vi estas instruita.	Vi estas la instruato.	Instruite, vi lernas.

ĈU se prononce comme *tcheu*.
Forme la phrase interrogative

harpo	lilio	melono	hundo	
piano	razo	banano	kato	estas (?)
violono	tulipo	figo	kamelo	
flute	violino	piro	elefanto	
organo	geranio	pomo	urso	

Oui se dit : **JES** et Non se dit : **NE**

LA (le, la, les) Unique article défini.	tasko	estas simpla	mal simpla	malgranda	COULEURS
	piano	(est) granda	malbela	malfavora	blanka papero
	knabo	estis bela	malrapida	mallonga	blua krajono
	raporto	(étal) favora			nigra inko
	progreso	estas rapida			bruna tero
	anedkoto	(sera) longa			rozaj lipoj

NOMS DE NOMBRE : Unu, 1 ; du, 2 ; tri, 3 ; kvar, 4 ; kvin, 5 ; ses, sep, ok, naŭ ; dek ; cent, 100 ; mil, 1000 ; miliono. ADJECTIFS NUMÉRIQUES ORDINAUX : unua klaso, dua klaso, etc. Comme Adverbs : unue, premièrement ; due, deuxièmement ; etc.

La PROFES- SION s'indique par **IST** dentisto, bakisto, artisto | Le SEXE FEMININ s'indique par **IN** princino, patrino, leonino

Cinq autres préfixes et vingt autres suffixes permettent d'exprimer toutes les idées et ce avec un maximum de précision et de clarté.

VIII. — VOCABULAIRE, STRUCTURE ET GRAMMAIRE DE L'ESPERANTO

On a coutume de présenter l'Espéranto comme la langue commune moderne des peuples aryens de l'Europe et de classer cette langue dans la branche italique ou néo-romaine de la famille indo-européenne. On ajoute aussi, généralement, que sa structure repose sur les principes qui régissent la structure des diverses langues européennes. C'est ce que résu- mait le fameux professeur Th. Cart lorsqu'il écrivait (1) :

« Qu'est l'Espéranto comparativement aux langues indo-européennes ? Par son « Fundamento », il est pour ainsi dire la résultante des langues européennes telles qu'elles existaient à la fin du XIX^m siècle. »

Mais ceci n'est entièrement exact que si l'on considère l'Espéranto en général et surtout au point de vue de son vocabulaire. Le rôle de celui-ci en Esperanto est d'ailleurs relativement plus important que dans les langues naturelles.

Pour constituer le vocabulaire de sa langue, Zamenhof a choisi dans les langues européennes existantes, d'origine latine ou germanique, les mots les plus répandus, les plus internationalement connus. En un mot, il a suivi le principe qui avait été autrefois appliqué pour la création notamment du sanscrit et de l'allemand littéraire. Le vocabulaire espérantiste est donc d'origine indo-européenne. Il est indiscutablement tiré des éléments germaniques et latins qui forment le fond de la plupart des langues européennes modernes. La grande similitude que ses mots présentent avec les radicaux de ces langues le fait apparaître comme familier à presque tous les européens et aux américains dont la langue vient d'Europe (anglais, français, espagnol, portugais, etc...).

Pour avoir une notion plus exacte du vocabulaire de l'Espéranto, examinons les tableaux ci-dessous que nous empruntons au livre de Privat (2) et au "Dictionnaire Etymologique en neuf langues" (3). Ils nous permettront de comprendre aisément la méthode employée par Zamenhof pour la création de son vocabulaire. Les radicaux les plus communs aux diverses langues forment bien le fond du vocabulaire. Ils existent en même temps dans presque toutes les grandes langues de l'Europe, qu'elles soient d'origine romane ou germanique. Nous en retrouvons aussi parfois dans les langues slaves.

(1) Lingvo Internacia, janvier 1910.

(2) História de Esperanto.

(3) de Louis BASTIEN

I. — DU LIVRE D'E. PRIVAT

Français	Italien	Latin	Grec anc.	Esperanto	Sanscrit	Gôta	Allemand	Anglais	Russe
frère nébuleux hier rouge dame deux trois père qui cœur chien connaitre geau venir thermos	fratello nebuloso ieri rosso donna due tre padre enore cuore cane cognosco cinque venire	frater nebula heri rufus dominus duo tres pater quis cor canis gnosco genus venio formus	frater nefele hibes eruthros domos duo tres pater kos kardia kunos gnomi geni kajno thermos	FRATO NEBULO HIERAŬ RUGA DOMO DUO TRI PATRO KIU KORO HUNDO KONI GENUO VENI VARMA	bhātr bhābās ayas rādhibhā uama dya tri pitr kās van jād jānu gām gharma	brēthar nibils gistra rads fiarjan twal turs fadap fwas hairō hantā kunnan lanu quilman	bruder nebel gestern rot zimmer zwei drei vater wer herz hund kennen knie kommen warm	brother nebulous yesterday red timber two, twain three father who heart hound know knee come warm	brat tumah --- --- dva tri --- --- --- --- znati solento ---

II. — DU LEXIQUE ETYMOLOGIQUE EN NEUF LANGUES

Français	Italien	Latin	Portugais	Esperanto	Espagnol	Allemand	Anglais	Russe
carte nocturne vin abbé brun chef dormir heure fenêtre trinquet	cartolina notte vino abate bruno capo dormire ora finestra trincare	charta noctem vinum abbas --- caput dormire hora fenestra	carta noite nocturno vinho abade bruno chefe dormir hora ---	KARTO NOKTO VINO ABATO BRUNA CHEFO DORMI HORO FENESTRO TRINKI	carta ocho nocturno vino abad bruno jefe dormir hora ---	karte nacht wein abt braun chef dormitorium uhr ferst trinken	card night nocturnal wine abbot brown chief dormitory hour drink	kartia noč vino abbat brunet šef dormies ---

Dans sa "Teorio de Esperanto", l'auteur russe Varankin, analysant le contenu du vocabulaire publié par Zamenhof nous expose lumineusement le principe suivi par celui-ci. Il nous fait pour ainsi dire toucher du doigt l'origine indo-européenne du vocabulaire espérantiste. Voici comment il s'exprime, (nous traduisons) :

« Sur 2574 mots, formant le contenu du vocabulaire publié par Zamenhof nous trouvons :

516 mots communs à toutes les langues de la famille indo-européenne. Ce sont principalement des noms scientifiques avec, en grande partie, une étymologie grecque ;

405 autres terminaisons scientifiques, internationales au même degré, ont une étymologie latine ;

559 appartiennent à la langue française moderne ;

404 sont communs aux langues française et anglaise ;

129 sont communs aux langues française, anglaise et allemande ;

86 appartiennent à la langue anglaise moderne ;

138 appartiennent à la langue allemande moderne ;

98 sont communs aux langues allemande et anglaise ;

16 sont communs aux langues allemande et française ;

55 sont communs aux langues française et russe ;

33 appartiennent au russe ;

9 sont communs au russe et à l'anglais ;

3 sont d'origine grecque ;

79 appartiennent à des langues diverses (arabe, slave, etc.). »

Sur un total de 2574 mots,

343, soit environ 13 % ne sont pas communs au français ;

780, soit environ 30 % ne sont pas communs à l'anglais ;

824, soit environ 32 % ne sont pas communs à l'allemand ;

1512, soit environ 60 % ne sont pas communs au russe.

En résumé, 87 % des radicaux espérantistes sont employés dans le français moderne. On a calculé, de plus, que 63 % de tous les radicaux espérantistes ont une origine spécifiquement romane.

Quoique le fait soit relativement peu connu, la structure de l'Esperanto et sa grammaire, diffèrent profondément de la structure propre aux langues européennes à flexion.

Zamenhof, dans son "Unua Libro", a d'ailleurs implicitement indiqué le caractère non européen de la grammaire espérantiste. La structure morphologique de cette langue est très apparentée aux langues monosyllabiques, dont le type est le chinois, et se rapproche plus spécialement des langues agglutinantes de la famille ouralo-altaïque, aux dialectes des indigènes de l'Afrique, de l'Amérique, de l'Australie, de la Malaisie et de la Polynésie ainsi qu'aux langues hongroise, turque, basque, tartare, finnoise, etc.

Mais l'Esperanto est si génialement conçu qu'on l'apprend, qu'on le parle et qu'on l'emploie sans, la plupart du temps, remarquer en rien son caractère de langue agglutinante.

Les Asiatiques apprécient beaucoup cette qualité de l'Esperanto dans lequel ils retrouvent instinctivement un des caractères essentiels de leur propre langue. C'est pourquoi ils n'éprouvent aucune difficulté à se l'assimiler. De même son étude est singulièrement facilitée pour les Européens par l'origine indo-européenne du vocabulaire dont ils connaissent par avance un très grand nombre de radicaux.

Par son vocabulaire, l'Esperanto est donc une langue essentiellement européenne ; par sa structure, nettement extra-européenne, il est proche parent des langues asiatiques et orientales dont il possède les caractéristiques fondamentales de construction.

Cet ensemble de qualités que présente l'Esperanto est un trait heureux du génie de son créateur. Celui-ci a su adapter le vocabulaire indo-européen à la structure linguistique orientale. Cela nous permet de conclure que l'Esperanto est bien, à tous les points de vue, une langue éminemment internationale et internationalement construite.

(à suivre)

Fame konata de multaj Esperantistoj !

GRAND HOTEL d'OOSTDUINKERQUE

OOSTDUINKERQUE - BAINS (Belgujo)

Posedanto : P. BENOIT, malnova esperantisto

Les bonnes adresses de LENS...

Votre Tailleur

M. MAX

Ses collections de tissus

Sa coupe

Son exécution de travail

16. rue Gambetta - LENS

Téléphone 603

AU GANT D'OR

26, Boulevard Basly - LENS

Téléphone 199

MAISON RENOMMÉE POUR

*ses gants de peau, ses gants de luxeux
ses robes, ses blouses, ses sous-vêtements
ses bas, ses chaussettes de marque
ses écharpes, ses cravates pour hommes, etc.*

Parfumerie Defaux

SEULE MAISON SPÉCIALISÉE
POUR LA VENTE AU POIDS

21. Boulevard Basly - LENS

A la Côte d'Azur

28, Boulevard Basly, 28 - Lens

Téléphone 647

Fleurs naturelles et artificielles

Garbes, Corbeilles, Voltures fleuries pour mariages

Croix - Couronnes

Livraison à domicile — Prix modérés

Grand Choix en Soieries
Lainages, Velours, Nouveautés

Michel

11 bis, Boulevard Basly - LENS

*Toute marchandise de 1er choix
à des PRIX DE SOLDES*

AU MOKA

Pâtisserie - Confiserie

VIALA - MOUTON

Boulev. Basly - LENS

Articles pour Baptêmes et 1res Communions

Pour s'habiller chic et bien

C'EST

Aux Vêtements Parisiens

36, Boul. Basly - LENS

CONFECTION - MESURE

HOMMES

ENFANTS

A la Charentaise

Spécialité de Pantoufles

Chaussures

20-22, Boulevard Basly - LENS

Hôtel-Pension "EOLE"

Madame PESSEY

158, 159, 160, Digue de Mer

MALO-LES-BAINS (Nord)

Téléphone 13.25

Vue magnifique sur la mer

TOUT CONFORT — PRIX MODÉRÉS

Reduction 5% aux Espérantistes

Esperanto parolata

De la mi-juillet au 31 août, séjour à l'hôtel du professeur hollandais THIEN

Méthodes et Dictionnaires Esperanto

Librairie BRUNET

32, RUE GAMBETTA, ARRAS

Téléphone 01 — Ch. Px: Paris 177-87

Liste de Livres sur demande, contre un timbre de 0 fr. 50

EXPORT

BRAUNIA

Buvez les bonnes Bières de la Brasserie CARLIER

11, rue Félix-Faure, COUDEKERQUE-BRANCHE

R. C. 808 — Tél. 570 Dunkerque

Elles sont livrées partout et chez tous en fûts et en bouteilles

BOCK LUXE

BOCK IDEAL

Esperantistes !

Pour tous vos

VOYAGES

adressez-vous à la

C. E. F. A.

33, rue Victor-Hugo

BOULOGNE-SUR-MER

Conditions spéciales pour l'Angleterre

ESPERANTO - ĈAMPANO

Grand 1er cru — Unua Vinberregiono

Klasigita en 100 % kategorio

Laŭ gustoj : Dolĉa ; Duondolĉa ; Maldolĉa

Prezoj en Reims :

Carte verte (verda kapuĉo) po botelo . 12. fr. flc

Mendu al samideano

R. CHANCE, 3, rue René-Bourgeois, REIMS (Francojo)

Pago al R. Chance, Mailly-Champagne (Marne)

Poŝtĉek-konto : Nancy 334-72

Esperanto-Literaturon

je originala prezo

Liveras al vi :

ESPERANTO
BAUDIMONT-ARRAS

A L'IMPECCABLE

VÊTEMENTS

5, Place Jean-Bart - DUNKERQUE

...l'ami des Espérantistes

PEINTURE

Travaux rapides et soignés

PAPIERS PEINTS

LE PETIT & FILS

6, Place du Palais-de-Justice

BOULOGNE-SUR-MER

Oni parolas kaj korespondus Esperante

EKZEMO

Interna kaj novaj KURACADO per la pilolo « d'ANTECZEMA », Resanigoj mirindaj eĉ malfacile

kuraceblaj malsanoj. Kuracado dum 15 tagoj : 15 fr. (Dieto eldonita senpage).

REŪMATISMOJ

forigitaj per SPECIALA « TISANE ». Kuracado dum tri semajnoj : 15 fr. Repagu sendo.

Skribi :

FARMACEJO CENTRA SAINT-LEU

Strato Saint-Leu - AMIENS Tel. 22-83

NORDFRANCA ESPERANTISTO

TABLE DES MATIÈRES

ENHAVTABELO

BIOGRAFIOJ.

"Niaj Pioniroj"	7/1,2,3
Alfred Michaux (G.B.)	8/1,2
A. Colléatte (F-ino) (J. Guillaume)	5/1,2
E. Deligny (Andreo D.)	3/2,3
Firmin Durieux (Albéric Humez)	9/4,5
Jules Verne kaj Esperanto	4/2
Profesoro Vanverts (D-ro P. Desmoulin)	2/3
Zamenhof (P. Benoît)	

(1) La unua cifero montras la numeron de la kajero; la 2a kaj aliaj montras la paĝojn.

FILATELISTA ANGULO.

Filatelista vortareto. (La Filatelisto) 1/19-3/19

GRAMATIKO.

Fantazio. (A. vd. Starre) 3/4
La clarté française et la clarté Espérantiste. (H.M.) .. 2/7
Por instrui la demandajn vortojn. (A.vd. Starre) .. 3/4
Utileco de la vorto "sia". (A.C.) 2/7

HISTORIO.

"*Niaj Grupoj*" - St-Omer. (E. Deligny) 6/1

HUMORO.

Anekdotoj 1/17,19-4/16
 5/15-6/13-8/15
F-ino Hansen travojaĝanta Nordfrancajn. (Lille'ano) 4/18
Historietoj pri paperoj. (Lille'ano) 7/17

KUIRARTO.

Receptoj: por fromaĝaj alumetoj. (Sukera Onklino). 4/7
fromaĝa ŝvelaĵo. (Sukera Onklino) .. 2/6

KURSOJ.

Kuraje antaŭen. (Flandra Antikvaĵo) 1/15,16
 2/15-3/14
Ni daŭrigu! (ADE) 10/2,3
Ni la komencantoj! (Verda kaj Provizora Katoj) 1/4-2/4-3/7
 4/6,7-5/4-6/4
 7/5-8/3-9/8
 4/18-5/3-6/3
 7/12-10/9

LITERATURA ANGULO. (S.)

MODO.

Triomfo de la baska ĉapo. (A.T.) 2/6

PENSOJ

1/9-2/18-3/3
 4/3-5/3-6/3
 8/3

POEZIO.

Du mirindaĵoj. (F. Maetz) 6/11
La espero 2/2
Regno de animoj 10/9

POR RIDI.

Daŭra frizondumo. (Verda Nazo) 5/15
En la lazerno. (Verda Nazo) 6/13
Esperantista Apollo. (Verda Nazo) 1/17
Interesplena propono. (Verda Nazo) 8/15
Kion vi farus se vi gajnus milionon? (M.B.) 4/16
Konsiloj al propagandistoj. (A. Chaigneau) 1/17-2/6
 3/20-4/16
La kuzo de la reĝo 3/20
La regularo. (M. Delcourt) 10/3,4
La rido. (M. Delcourt) 9/7
Ni ridu iomete! 1/19-6/13

PRILINGVAJ ARTIKOLOJ.

English, the universal speech, — Ough-Komparado de la vortfarado en Esperanto kaj la germana. (A. Baur) 3/16,17
La Jugoslava lingvo. (C. Vernay) 4/9
La latva lingvo. (E. Erhards) 5/13,14
La lingva problemo en Norvegujo. (C. Vernay) 2/18

PRILITERATURAJ ARTIKOLOJ.

Henry Ford kaj lia packrozado dum milita. (K. Franzmann) 4/8
La rajto al la vivo. (K. Franzmann) 3/8,9

PRIMO-VADARTIKOLOJ.

Ah! ces Lyonnais. (C. Vernay) 2/9
Bravo les Lyonnais. (C. Vernay) 1/10
Congrès d'Amiens. (A. Colléatte) 4/4
Congrès d'Amiens 6/10,11
Cours de vacances à Malo 7/6-8/3,6
 7/4-8/2
Esperanto kaj la interpopola ponto. (D-ro A. Mildwurt) 4/3
Esperanto-Movado en Danujo 3/7
Esperanto kaj Radio. (A. Baur) 5/6
Kongreso de Varsovio 7/11
La budapeŝta postkongreso. (A. Baur) 2/8
La Internacia Konferenco en Parizo 8/11
La Universala Kongreso en Wien. (A. Baur) 1/6,7,8,9
L'Esperanto à la Chambre des Députés 1/10
Someraj Esperantaj lernejoj. (S.) 8/12

REVUE DE PRESSE FRANÇAISE.

1/11-2/9-3/5
 4/13,14,15
 5/11,12-6/12
 7/13-8/13
 9/3,5,6

SCIENCA ANGULO.

Aperçu sur l'idée de la langue auxiliaire. (C. Vernay):
 a) *Langues et dialectes dans le monde* 10/11
 b) *L'idée de la langue auxiliaire* 10/13
 c) *Classification des systèmes* 10/14
 d) *Le Volapük* 10/16
Cu Skandinavo en Meksiko? (J. Amaya) 1/19
La runa skribo. (A. Baur) 6/14,15
 7/14,15
Pri la spinaj nervoj. (S.I.G.) 3/19

STENOGRAFIO.

Pri tutmonda stenografio. (P. Flageul) 1/18-2/14
 4/20-5/3

TURISMO.

Priskribo de Amiens kaj ĉirkaŭaĵoj 4/4,5

VIVO DE LA FEDERACIO. (La Sekretario)

2/13-3/13
 5/8,9-6/5,6,7
 8/7,8,9

VIVO DE LA GRUPOJ. (La Sekretario)

1/12-2/13
 3/10,11,12,13
 4/10,11,12
 5/7,10-6/8,9
 7/8,9-8/4-9/1,2
 10/5,6,7

ILLUSTRAĴOJ

TURISMAJ.

<i>Amiens</i>	4/5
»	5/15
»	7/6
»	6/11
<i>Budapeŝto, Elizabeth Ponto</i>	2/8

HUMORAJ.

<i>Apollo 1936</i>	1/17
<i>Ce aŭguristino</i>	3/20

DIVERSAJ.

<i>Revenante el la koncerto</i>	3/11
<i>Esperantista festo en Nieppe antaŭ 28 Jaroj!</i>	9/2
<i>Malmgren et Goldsmith</i>	2/5
<i>Ballenghien la Grandulo</i>	1/7
<i>Dum la Kongreso en Wien</i>	1/8
